

La mostra es pot veure als dos pisos del Museu de l'Ebre de Tortosa fins al pròxim 22 de febrer. FOTO: JOAN REVILLAS

Tortosa

Agustí Forner: memòria i denúncia al Museu de l'Ebre

Una exposició recupera obres nascudes a la presó durant el franquisme i les combina amb la producció més recent de l'artista, marcada per la crítica social i la mirada compromesa

MARINA PALLÀS CATURLA
TORTOSA

El Museu de l'Ebre obre una finestra a la memòria col·lectiva amb la nova exposició d'Agustí Forner (Tortosa, 1947), un artista que ha convertit la seua trajectòria vital —marcada per la repressió política, l'activisme i la fidelitat a un ideari humanista— en un corpus pictòric d'una força colpidora. La mostra reuneix, per primera vegada a Tortosa, una selecció d'obres realitzades durant el seu empresonament a inicis dels anys setanta i una tria de les sèries que ha desenvolupat en les darreres dècades.

L'exposició, explica Forner, «s'ha precipitat» arran d'un fet inesperat: la recuperació d'un conjunt de dibuixos que ell mateix donava per perduts, un fet que va avançar el *Diari* l'estiu del 2023. Durant els anys en què va estar empresonat per motius polítics, amics, companys i col·lectius solidaris organitzaven exposicions

per recollir fons per als presos. En una d'aquelles mostres, a Sabadell, algú va advertir que la policia franquista s'hi dirigia per clausurar-la i requisar les obres. Un membre del casal on s'exposaven les va amagar. Van romandre ocultes cinquanta anys.

«Quan em van dir que les havien guardat tot aquest temps, no m'ho podia creure», recorda Forner. Aquell retrobament va actuar com un detonant: «Vaig pensar que era el moment de fer memòria històrica, de recordar què va passar».

Forner, que militava al PSUC; va ser detingut per primera vegada el 1967, acusat d'associació il·lícita i propaganda il·legal. Després d'un període en llibertat provisional, el 1970 va ser jutjat pel Tribunal d'Ordre Públic mentre feia el servei militar. La condemna el va portar a un calabós militar, després a la presó de Tarragona i finalment a Segòvia, on va coincidir amb altres artistes. Va sortir en llibertat el 1972.

Obres realitzades mentre era a la presó. FOTO: J. REVILLAS

Durant aquell període, la pintura va ser eina de supervivència emocional i política. La seua dona, Pepita Aleixandri Benet, li facilitava el material a la presó perquè pogués continuar dibuixant.

«Imagina't, m'enviava llibres i paper perquè no deixés de pintar», explica.

Les obres d'aquells anys —unes dues-centes, segons calcula— es van dispersar en múltiples expo-

sicions solidàries. Només una petita part ha arribat fins avui.

Les peces que ocupen el primer pis del Museu de l'Ebre són dibuixos i pintures realitzats en condicions extremes durant el seu pas pel calabós militar de Tarragona i per la Model de Barcelona. Són obres d'un expressionisme cru, amb línies tallants i figures que evocuen l'opressió, la solitud i la resistència. «No pinto perquè la gent es penge un quadre al menjador», diu Forner amb un somriure mig irònic. «Pinto perquè la gent reflexione».

Aquest esperit connecta amb la seua formació inicial. Als tretze anys va entrar a l'Escola d'Art de Tortosa, i als anys seixanta va formar part del col·lectiu Macla 65, vinculat a l'Estampa Popular, un moviment artístic que entenia l'art com a eina de transformació social. Aquell ideari continua present en tota la seua obra.

La segona part de l'exposició mostra la producció més recent de Forner, creada després de la seua

Per a Jaume Rocamora, la mostra «justifica la creació d'aquest Museu»

jubilació, quan va decidir dedicar-se plenament a la pintura. Les temàtiques, però, no han canviat: guerres, migracions, desigualtats, pandèmies, manipulació política. «Si abans parlava del Vietnam, ara tenim altres guerres». Són obres, així, que no busquen la bellesa decorativa, sinó la veritat emocional.

Per a Jaume Rocamora, reconegut artista, membre d'Amics i Amigues de l'Ebre i amic d'infantesa de Forner, aquesta mostra «justifica la creació del Museu de l'Ebre». Rocamora destaca que Forner «no ha perdut mai l'ideal de canviar el món», i que la seua obra és un testimoni imprescindible d'una època i d'una manera d'entendre l'art com a compromís. «Penso que és la feina que hem de fer: apostar per la cultura i obrir finestres en un moment en què ens les volen tancar».

Malgrat la duresa de moltes de les seues sèries, Forner no renuncia a l'esperança. «L'art ha d'aportar alguna cosa, ha de fer pensar», diu. I aquesta exposició ho aconsegueix: remou, incomoda, emociona i, sobretot, recorda que la memòria és una forma de resistència.

Organitzada per l'Associació Catalana de Persones Ex Preses Polítiques del Franquisme, la mostra 'Dibuixos des de la presó' arriba ara a Tortosa després d'haver-se exposat a la presó Model de Barcelona i es pot visitar en caps de setmana (dissabtes, d'11 a 14 hores i de 17 a 20 hores, i diumenges, d'11 a 14 hores) fins al 22 de febrer.